

Porovnanie feng ťuej a vastu ťastra

Ěínske Feng ťuej vstúpilo do dverí indických domov práve kvôli ekonomickej a kultúrnej globalizácii. Globalizačná vlna sa postarala o udomácnenie sa nových prvkov zo zahraničia do odevného dizajnu, elektroniky, televíznych programov a poskytla tak ich vĕnenie do indickej kultúry. Spolu s konzumnými produktmi a ostatnými sluťbami sa medzi kontinentmi vymiešali aj kultúrne vplyvy. Niet divu, ťe si Feng ťuej našla cestu do Indie. Neustála komercializácia spôsobovala udomácnovanie sa medzi širokým publikom. S týmto javom išli ruka v ruke mylné predstavy, mýty a falošné domnienky súvisiace s názorom na vec z pohľadu do vedy nezasvätených jednotlivcov. V Indii bolo Feng ťuej hneď porovnávané s Vastu ťastra. Dve ťenia, aplikované stáročia boli porovnávané z hľadiska kladov a záporov ľuďmi, ktorý ťiadnu z vied neovládali dobre. Výsledok samozrejme nemohol byť presvedčivý ale postačoval ľuďom obohacujúcim sa na poverách a predstavách aby si vytvorili svoje vlastné hodiace názory o Vastu a Feng ťuej. V Indii si ťiadny architekt nemôže dovoliť naplánovať novú mestskú ťtvr alebo sídlisko bez ohľadu na Vastu ťastra. Vzdelaní Indovia by si pozemky, ktoré nie sú v súlade s princípmi Vastu jednoducho nekúpili, alebo by za ne nezaplatili požadovanú cenu. Obidva smery boli po tisícročia silne ovplyvňované náboženstvom. Na Feng ťuej mal vplyv taoizmus a na Vastu ťastra hinduizmus. Vastu je dodnes aplikované v Indii s množstvom povier a mystiky. Jeho praktická pradáva zloťka je uť veľmi často neĕitateľná a natoľko prekrytá rôznymi novými princípmi, ťe je veľmi »aťké nájs» v nej pôvodnú podstatu vzniku. Pri Vastu sa stretávame s veľmi intenzívnymi vplyvmi astrológie, a numerológie, dokonca sa interiér urĕuje aj podľa príslušných kást. Vo Feng ťuej pozorujeme prvky ako päť elementov, energiu Ěchi, yin a yang, taoistický prístup k harmónii s prírodou a iné. Knihy o Feng ťuej sú dnes dobre dostupné kaťdému, kto by si chcel zmeniť svoje bývanie podľa jeho princíпов. 1.1 Interiérový dizajn Z dizajnerskeho hľadiska, ma v týchto dvoch vedách zaujíma hlavne spôsob a princípy navrhovania interiérov. Za hlavný rozdiel považujem to, ťe Feng ťuej pracuje s interiérom z viacerých hľadísk ako napríklad psychológia farieb, praktickosť umiestnenia nábytku, aby nám jeho poloha nezabraňovala v pohybe po miestnosti, ĕistota a hygiena domu a psychologické pôsobenie priestoru na ĕloveka. Tieto prvky sa dajú aj bez náboženských prvkov ťeleni do interiéru domovou na celom svete. Vastu ťastra sa zaoberá ťtruktúrou a umiestnením domu ako celku do vhodného prostredia z hľadiska poveternostných a klimatických podmienok. Následne sú urĕené miestnosti v interiéru. Umístnenie nábytku alebo farebné schéma dôleťitú úlohu nezohrávajú. Ať neskôr sa začali pridruťova princípy rozvrhnutia objektov v interiéru. Síce popisuje umiestnenie urĕitých nábytkových prvkov alebo vhodné farby do urĕitých izieb, ale väčšiu časť týchto interiérových princíпов je pravdepodobne prevzatá alebo inšpirovaná Feng ťuej práve kvôli globalizácii v posledných desaťročiach aby tak Vastu v konkurencii s Feng ťuej obstála. Umístnenie a dizajn miestností vo Feng ťuej je založený na tradičnej Le-Shu tabuľke pozostávajúcej z deviatich ťtvorcov, ktoré označujú rôzne svetové strany. Vo vede Vastu ťastra je umiestnenie izieb v interiéru urĕených pomocou tabuľky Vastu Purush Mandala, pozostávajúcej z deviatich ťtvorcov, prihládajúc na pohyb slnka v rozlišených fázach dňa. Na umiestnenie izieb má Vastu iný názor ako Feng ťuej. Feng ťuej umiestňuje izby z hľadiska intenzity prirodzeného osvetlenia. Napríklad, na severe by mali byť miestnosti, ktoré vyžadujú svetla menej, na východe spálne, keďže tam potrebujeme príjemné svetlo najviac ráno, na juhu by mali byť skleníky alebo miestnosti kde sa zdrťiavame najviac a vyžadujú si ĕo najväčší príjem tepla a svetla. Tieto pravidlá sú uplatňované a zaužívané architektmi aj v našich podmienkach. Vastu je veľmi viazané na oblasť Indie. Snaží sa celý dom ĕo najviac ochrániť pred priamym svetlom a teplom. Urĕuje funkciu miestností podľa intenzity tepla v dome. Do najchladnejších severovýchodných častí domu umiestňuje izby, kde sa počas dňa jeho obyvatelia zdrťiavajú najčastejšie. V juhozápadnej časti domu sú miestnosti ktoré sa počas dňa využívajú málo. Feng ťuej sa otvára a prijíma slnečné svetlo ako zdroj ťivotodarnej energie a naproti tomu Vastu sa pred slnečnými lúčmi ako zdrojom tepla chráni. 1.2 Klimatické podmienky Vzhľadom na klimatické podmienky Feng ťuej považuje prúdenie vetra z juhu za priaznivejšie ako zo severu. Severný vietor nesie so sebou ťltkastý piesok prúdiaci zo severu ĕínskej hranice z Mongolských púšťí, preto je vhodnejšie zabrániť jeho prúdeniu do domu a umiestniť okná radťvom na južnej strane. Vastu zabraňuje prúdeniu horúceho južného vetra do budovy. Umístňuje okná na severovýchodnej strane, zachytávajú tak príjemné ranné lúče svetla. Feng ťuej považuje pôdu ĕervenkastej alebo ťltkastej farby za priaznivý podklad pre stavbu príbytku. Je možné, ťe stáročiami je v Ěíne overené práve tento typ pôdy alebo lokality, kde sa vyskytuje je najstabilnejšia na umiestnenie stavby alebo lokalita je z hľadiska prírodných podmienok priaznivá pre ťivot ĕloveka. Rovnako pri vede Vastu Shastra sa odporúča vybrať si pre stavbu príbytku práve ĕervený typ pôdy. Vastu ale neodporúča stavať na pôde ĕiernej farby, pretože tento typ podlažia v Indii má tendenciu prechovávať vodu a vzniká tak veľké riziko narušenia stability stavby a prebytku vlhkosti v dome. Kvôli rozdielom vo filozofii týchto dvoch vied je takisto rozdiel v ich aplikovaní. Obidve vedy odporúčajú umiestnenie urĕitých prvkov v iných súvislostiach. Vo Vastu ťastra by sa napríklad sporák mal umiestniť na pravú stranu, zatiaľ ĕo umývadlo by malo byť na ľavej strane kuchyne. Feng ťuej je názoru, ťe by nemali byť umiestnené oproti sebe. Vastu ťastra odporúča spať s hlavou smerujúcou na juh alebo východ, zatiaľ ĕo Feng ťuej tvrdí, ťe hlava jednotlivca by mala smerovať tam, kde je podľa jeho dátumu narodenia urĕená jeho najpriaznivejšia svetová strana. Obidva princípy pracujú s piatimi elementmi ale nie identickými. Vastu Shastra považuje za základných päť elementov zem, vodu, oheň a priestor, zatiaľ ĕo Feng ťuej nahrádza zem a priestor drevom a kovom. Vastu je väčšinou strnulá ĕo sa týka pohľadu na prírodu, jej zákony a pravidlá. Flexibilita Feng ťuej spočíva v zaoberaní sa riešením disharmónii medzi prírodou a ĕlovekom alebo sa snaží jej negatívne ťinky na interiér zmierniť. Obidve vedy by mali byť vnímané v celej perspektíve predtým, než sa niekto rozhodne ktoré z nich je pre daný priestor lepšie. Bolo by nerozumné vybrať len časti z týchto vied, aplikovať ich so zlomkovými znalosťami alebo z poĕtia, pretože ich časti navzájom na seba nadväzujú a informácie v nich zahrnuté sú veľmi komplexné. 1.3 Globálne uplatnenie Feng ťuej tým ťe obsahuje praktické a psychologické aspekty sa dá uplatniť v rôznych

klímach odhliadnuc od jeho pôvodných princípov. Obsahuje rady, týkajúce sa objektov alebo celkového interiéru, aby prírbytok pôsobil harmonicky, aby nám niè nezavadzalo. Používa farby z hľadiska ich pôsobenia na nálady èloveka, materiály v interiéri používa tak, aby ich kombinácie boli vyvážené a tak pôsobili harmonicky. Zohľadòuje sociálne aspekty. Je flexibilnejšie a preto by sa dalo uplatni aj globálne. Keže Vastu je prispòsobené urèitej klíme je takmer netvarovateľné a neuplatniteľné na naše klimatické podmienky, preto v našich zemepisných oblastiach sa snažíme zabráni chladu vstupova do domovov. Pokúsi sa aplikova tento princíp alebo inšpirova sa náboženským usporiadaním izieb v našich interiéroch by bolo možné, ale nemalo by väèší zmysel, keže by sme zanedbali jeho základnú zloku. Gunter Sathor[1] vo svojej knihe Feng ťuej, harmónia života a bývania hovorí : „Mnohé z toho, èo uèí Feng ťuej bolo známe aj v iných oblastiach Zeme. Každé etnikum, každá dávnoveká kultúra vedela o zákonitostiach prúdenia energie v prírode a podma nich sa riadila. Tieto vedomosti sa oznaèujú pojmom geomantia. V tomto smere boli praveké národy rovnako senzibilné ako veľký majstri egyptskej antiky; aj v Euròpe existovali veľmi hlboké vedomosti o týchto súvislostiach – možno spomenú Grékov, Keltov alebo starých Germánov, ktorí pre svoje stavby a ceremónie vyhľadávali zvláštne miesta. Ľalej hovorí: „ Na rozdiel od Èíny, v našich konèinách zostávali v tomto smere normálnemu smrteľníkovi len veľmi ohranièené možnosti a niet skoro nijakých písaných a verejne prístupných informácií. Preto sme odkázaní na vedomosti z iných kultúr.“ Niektoré z vedomostí pozorovania prírody našich predkov sa dodnes zachovali. To ako vnímali svet sa môžeme dozvedie z informácií, ktoré sú tradované vo forme pranostík.

[1] GUNTER, Sator: Feng ťuej: harmónia života a bývania: èínske umenie zdravého bývania, projektovanie a zariaovanie obytných priestorov, test: aký bohatý je váš byt na energiu? Bratislava: Ikar, 1998